

Årsplan Svarstad barnehage

Lær med kroppen, det sitter i hodet

2021-2022

Velkommen til Svarstad barnehage	3
Organisasjonskart	5
Personalet i barnehageåret 2021/2022	6
Visjon	8
Samfunnsmandat	9
Rammeplan	9
Satsingsområder	10
Bærekraftig utvikling	10
Livsmestring og helse	11
Tidlig innsats	11
Samtalen	11
Fysisk aktivitet	12
Kosthold	12
Verdier i Svarstad barnehage	13
Personalet	14
Verdier i Larvik kommune	15
Omsorg	16
Tilknytning	18
Oppstart	18
Sosial kompetanse	20
Målsettinger fra barnehageloven	20
Målsettinger for Svarstad barnehage	20
Danning	21
Målsettinger fra barnehageloven	21
Lek	22
Jeg har bare lekt.....	25
Progresjonsplan, omsorg, danning, lek og læring	26
Læring i barnehagen	27
Barns medvirkning	28
Uteliv	29

Skolestartere	31
Mat og kosthold	33
Digital kompetanse	34
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	35
Trafikksikker barnehage	37
Foreldresamarbeid	38
SU Svarstad barnehage 2021/2022	39
Trivselskomite	39
Andre samarbeidspartnere	40
Styrvoll og Hem barnehage	40
Lardal skole	40
Barnevernstjenesten	40
Helsestasjonen	40
Pedagogisk, psykologisk tjeneste, PPT	40
Generelle opplysninger	41
Praktiske opplysninger	42
Planleggingsdager og andre merkedager:	42

Velkommen til Svarstad barnehage

- Barnehagen skal være et godt sted å være, for alle barn! Her skal barna møte engasjerte, modige og romslige voksne, som tar dem med på ulike eventyr.
- Barna skal møte omsorg og varme, voksne som har tid, og tar dem på alvor, voksne som lytter til det de har å fortelle, og som hjelper når noe er vondt og vanskelig.
- Barna skal møte et inkluderende miljø, som ivaretar hver enkelt, og tilrettelegger for gode samspill. De skal oppleve å bli sett og hørt, respektert og ivaretatt.
- Alle barn skal kjenne at de er med på å bestemme over sin egen hverdag, og at de har medbestemmelsesrett.

Naturen har en sentral rolle i barnehagen vår, og vi legger til rette for fysisk aktivitet i ulendt terreng, gjennom hogstfelt, og opp på bratte Huldretopper. Barnehagen ligger i nær tilknytning til Holemyra, med godt utarbeidede stier, små bruer og flott turterreng. Her finnes til og med en liten topp å bestige. Flere benker til pustepauser er plassert rundt omkring, og mulighetene for å tenne bål er mange. Barna skal få gode opplevelser med å gå på tur. Dagene ute planlegges etter barns mestring, interesser og utviklingstrinn.

Svarstad barnehage er i utgangspunktet delt opp i to småbarnsavdelinger, 0-3 år og en felles base for barn 3-4 år. Skolestarterne har sin egen avdeling.

For å få til gode samspill, både mellom voksen-barn, og barn-barn, er man avhengig av å være sammen, snakke sammen og ikke minst, leke sammen, uten å bli avbrutt. Leken må få sin plass, få sin tid! I barnehagen skal barna få gode muligheter til dette.

- Vi tror på barn og voksne i små grupper. Der muligheten til nære samspill mellom mennesker er stor.
- Vi tror på barnesamtaler, både om det som er fint, men også om det som er vondt og vanskelig.
- Vi tror på at det ikke finnes vanskelige barn, men barn som har det vanskelig.
- Vi tror på nære voksne med gode relasjoner til alle barn.
- Vi tror på meningen med å se hvert enkelt barn, ut fra den de er.
- Vi tror på vennskap!

Årsplanen skal være et arbeidsdokument for personalet, og er en plan som skal synliggjøre vårt pedagogiske arbeid, for både foreldre og kommune. Årsplanen bygger på «Rammeplan for barnehager» og «Lov om barnehager». Den skal være i utvikling på lik linje med drifta av barnehagen.

Vi ønsker, gjennom punkter og tekst, å få fram hvordan vi arbeider med barna. Hva og hvordan vi tilrettelegger skal komme tydelig fram. Vi ønsker å se barnehagen i et helhetsperspektiv. Veien begynner med ett åringens første møte med den store verden. På småbarnsavdelingen jobbes det mye med trygghet og gode relasjoner. Etter hvert som barnet vokser, skal det møte nye utfordringer på det nivået barnet befinner seg. Hele tiden ligger trygghet og omsorg i bunnen.

Svarstad barnehage

Det blir satt opp detaljerte planer på den enkelte avdeling. Det vil også bli skrevet periodeplaner med utgangspunkt i årsplan og rammeplanens fagområder. Alle avdelinger har egne, lukkede grupper på FB, der glimt fra hverdagen deles. Vi har også Visma for meldinger mellom hjem og barnehage. Vi oppfordrer foresatte til en god dialog, der vi kan snakke sammen.

Barnehageloven definerer vårt mandat; "i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for lek og omsorg, og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling"

Vi må utvikle gode relasjoner med foreldre, for å få til dette. Sammen må vi finne veien å gå for hvert enkelt barn.

Kommunens veivalg er i planen kvalitet i barnehage satt til å være:

- Tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats
- Helse og livsmestring
- Inkluderende fellesskap
- Livslang læring og kvalifisering
- Utjevne sosiale ulikheter

Vi vil gjennom satsingsområdene våre jobbe med dette, hele tiden med tanken om at barna skal sees som den de er, få den hjelp og støtte de har behov for, og oppleve et trygt miljø som gir utgangspunkt for læring på alle plan. Barnehagen skal være et godt sted å være for store og små.

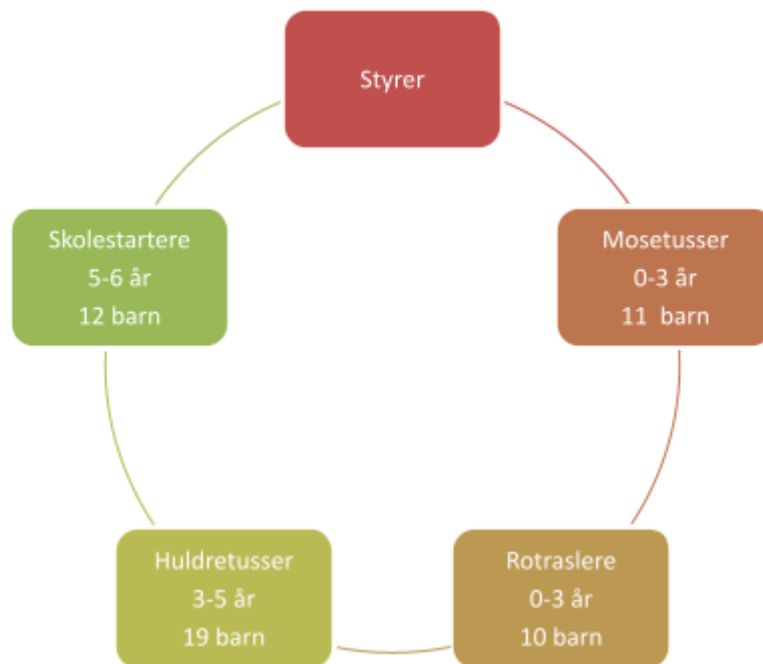

Velkommen til et nytt og spennende år i Svarstad barnehage.

Hilsen Anne

Organisasjonskart

Svarstad barnehage har fire avdelinger. Vi tror på små grupper, og deler avdelingene i mindre enheter hver dag. Teamarbeid flagges høyt, og vi jobber kontinuerlig for et godt arbeidsmiljø. Gode relasjoner blant voksne, gir trivsel og høy tilstedeværelse, som igjen gir stabilitet og gode forutsetninger for barn!

Personalet i barnehageåret 2021/2022

Styrer/ avdelingsleder

Anne T. Sjulstad

Skolestartere

Cathrine B. Røsholt	Pedagogisk leder	100 %
Tone Jorunn Romuld	Fagarbeider	100 %
Tonje Lie Gjærum	Barnehagelærer	20%
Espen Bøhler	Pedagogisk medarbeider	40%

Huldretussene (3-4 år)

Janne Thoresen	Pedagogisk leder	100%
Ida Helen Furulund	Pedagogisk medarbeider	60 %

Inger Johanne Ertsås	Pedagogisk leder	100 %
Tati Ulleberg	Fagarbeider	100 %

Espen Bøhler	Pedagogisk medarbeider	60%
Anna Kukiela	Støttepedagog	40%

Rotraslerne (0-3 år)

Ingvild Juvland	Pedagogisk leder	100 %
Hege Kristin Tveiten	Pedagogisk medarbeider	100 %
Linn Kristin Stolpestad-Saari	Pedagogisk leder	100 %
Synne Marie Skaug	Lærling	100%

Mosetussene (0-3 år)

Anette Ø. Lie	Pedagogisk leder	100%
Lene Christin Normann	Pedagogisk medarbeider	80%
Elin Hansen	Pedagogisk medarbeider	100%
Eline Spilde	Pedagogisk medarbeider	100%

Vikarer

Vi er helt avhengig av å knytte til oss ringevikarer. Nå er vi så heldige at disse stiller opp for oss;

Martine Emilie H.Hellingsrud   Ringevikar

Svarstad barnehage er partnerbarnehage og tar imot studenter ved barnehagelærerutdanningen. Vi samarbeider blant annet med Barne- og Ungdomsskolen, NAV, Norsk skolen, Thor Heyerdahl videregående skole.

Svarstad barnehage er også en livsgledebarnehage, som innebærer et samarbeid med Lardal sykehjem.

Visjon

Lær med kroppen det sitter i hodet

Lær med kroppen, det sitter i hodet, betyr i korte trekk at barna i Svarstad barnehage skal tilbys en stor, og god, porsjon fysisk aktivitet, som igjen gir dem gode vilkår for utvikling av intellektet. Gjennom bevegelse utvikles ikke bare motorikk, men også alt fra språk og konsentrasjon, til sosial læring. Vi lærer best med å gjøre!

Fysisk aktivitet er en kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser.

Bevegelse er viktig på alle trinn, og særlig blant de helt minste. Stor gulvplass og elementer som innbyr til klatring, hopping og kryping er vesentlig de første åra. De små skal erfare å bevege seg i ulikt terreng, ute og inne. Små turer, vær og vind. Det viktigste å tenke på, er at turen ut er en positiv opplevelse, og at barnas signaler blir fulgt, når nok er nok.

Innemiljøet i barnehagen skal være preget av at vi tar barnas fysiske aktivitet på alvor. Inne hos de små er det mye gulvplass og mange muligheter for klatring, kryping, hopping osv. Også inne hos de "store" barna skal det finnes muligheter for fysisk utfoldelse. Det skal være rom for løping, hopping, dans og annen moro. Samtidig skal vi legge til rette for et miljø som innbyr til lek og bordaktiviteter, forskning og kreativitet, ro og mulighet for å slappe litt av. All lek skal respekteres og må få sin plass slik at ingen blir forstyrret.

Vi tenker at vår visjon stemmer godt overens med Larvik kommune sin:
Larvik - miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende.

Samfunnsmandat

Barnehageloven §1 sier:

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik at respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.
- Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.” Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.
- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Rammeplan

Rammeplanen er en forskrift til barnehageloven, og den er utgangspunkt for alle barnehagens planer og innhold. Rammeplanene sier at barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Omsorg, lek, og læring, danning og sosial kompetanse er sentrale i planen. Det er også de syv fagområdene. Alt som blir gjort i barnehagen skal knyttes opp mot rammeplanen og lov om barnehage.

Fagområdene i rammeplanen er:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse, mat og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Antall, rom og form
6. Etikk, religion og filosofi
7. Nærmiljø og samfunn

Satsingsområder

Svarstad barnehage har i barnehageåret 2021-2022 valgt å legge fokus på bærekraftig utvikling og Livsmestring og helse.

Bærekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen» sier rammeplanen. Vi ønsker at barna i Svarstad barnehage skal lære om hvordan alt henger sammen. De skal vite at vi dyrker og høster, slakter og foredler kjøttvarer.

Gjennom gode opplevelser i naturen skal barna lære å bli glad i den, og ta vare på den. Barna i Svarstad barnehage plukker opp søpla på tur i skog og mark, og langs veien. De sorterer i riktig dunk, og de skal lære om hvorfor det er viktig, hvor lang tid det tar å bryte ned ulik søppel osv. Alle søppeldunker i barnehagen har lik merking slik at barna enkelt ser hvor de skal kaste hva.

Svarstad ligger et stykke fra havet, men lågen renner gjennom bygda vår. Barna skal lære at plast er en stor kilde til forurensing, og hva det fører til når så store mengder havner i havet.

Livsmestring og helse

Tidlig innsats

Arbeidet med å hindre at ungdom dropper ut av videregående skole starter allerede i barnehagen. Det er viktig å jobbe helhetlig rundt barna, se og handle. Et godt foreldresamarbeid er avgjørende, barn lever hele liv og alt har en sammenheng. Når barn har det vanskelig viser de det på ulike måter, og da må vi sammen, tyde dem, finne årsaken og nøkkelen til hvordan vi skal hjelpe dem.

Svarstad barnehage jobber med å se barnet innenfra. For å få det til, må personalet hjelpe hverandre med å se seg selv utenfra. Alle barn må bli sett for den de er, og hjelpes på sitt ståsted. Det finnes ikke vanskelige barn, men barn som har det vanskelig.

- Det handler om å se tegn/ endringer hos barna, som kan si noe om hvordan de har det.
- Det handler om å snakke med barn, se barnet bak atferden og hjelpe dem videre i vanskelige situasjoner.
- Det handler om å lære barn at det finnes gode og vonde hemmeligheter, og at de vonde må deles
- Det handler om å være tidlig ute med å hjelpe familier som av en eller annen grunn har det vanskelig.
- Det handler om en god dialog mellom barnehage og foreldre, i et samarbeid bygget på tillit og forståelse, for å få til et arbeid til barns beste
- Det handler om å gripe tidlig inn, gi hjelp og veiledning.
- Det handler om å ta den nødvendige samtalen som tar utgangspunkt i bekymring for barnet
- Det handler om å etablere et samarbeid med foreldre om tiltak som kan bedre barnets situasjon og fungering.
- Det handler om å kontakte andre instanser, der det er behov for det.

Samtalen

Barn lever og barn opplever. Inntrykk strømmer på fra alle kanter, fra fjern og nær. Noe i form av egne opplevelser, noe gjennom media og alt som skjer i samfunnet rundt oss. Frid Hansen fra Borgestadklinikken, sier; «barn kan aldri sette strek over noe, de må bearbeide!» Det er viktig å snakke med barn. Barn må få forståelse av at det er normalt å ikke ha det greit av og til. Vonde følelser er også lov å snakke om.

Ansatte i Svarstad barnehage snakker med barn om alt. Om følelser, om kropp og om gode og vonde hemmeligheter.

Vi ønsker at alle barna i barnehagen skal få oppleve å ha en voksen som har tid til å lytte, og ikke minst, en som gjør noe med det som blir fortalt. Det handler om å bli tatt på alvor, om å bli sett og hørt.

Vi jobber aktivt med barnesamtaler. Mest spontant, men også i form av egne barnemøter, og selvsagt i samlingsstund. Vennskap, hva det vil si å være en god

venn. Hvordan vi skal være mot hverandre er selvsagte temaer for mange av barnesamtalene. Like viktig er følelser, hva gjør deg glad, sint, lei deg osv. Grønne og røde følelser er kjente begrep i barnehagen. Vi bruker deler av programmet psykologisk førstehjelp på alle avdelinger.

Det finnes ikke vanskelige barn, men barn som har det vanskelig.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet er en naturlig del av barnas hverdag. Vi legger til rette for bevegelse både ute og inne. Vi er på turer i skog og mark, og vi benytter svømmehall og gymsal. Vi tror på at fysisk aktivitet er en kilde til livsmestring, og ser klare sammenhenger mellom fysisk aktivitet og evnen til å finne ro og konsentrasjon.

Kosthold

Svarstad barnehage serverer alle måltider, og er opptatt av at maten skal være sunn og variert. Vi baker eget brød, og har barna med i prosessen. Barna vet at melet er korn som har blitt høsta ute på åkeren, og at vi har ulike kornsorter på forskjellige åkre.

En gang i uka har avdelingene varm mat, der barna er med på matlagingen. Det varierer mellom kjøtt og fisk, og all mat lages fra bunnen av. Til alle måltider serveres grønnsaker, og barna får frukt en gang om dagen. Barnehagen følger helsedirektoratets anbefalinger om mat og drikke i barnehagen. Det serveres vann og ekstra lettmelk, tilsatt D-vitamin, til alle måltider.

Arbeidet rundt mat og kosthold, er en del av vårt bærekraftige samfunn, og det er naturlig å introdusere barna for innhøsting, tilbereding, jakt og slakt. Gamle mattradisjoner blir også vektlagt.

Mer informasjon om satsingsområder kan leses i planen: [Kvalitet i barnehage](#)

Verdier i Larvik kommune

Nysgjerrig i møte med krevende situasjoner

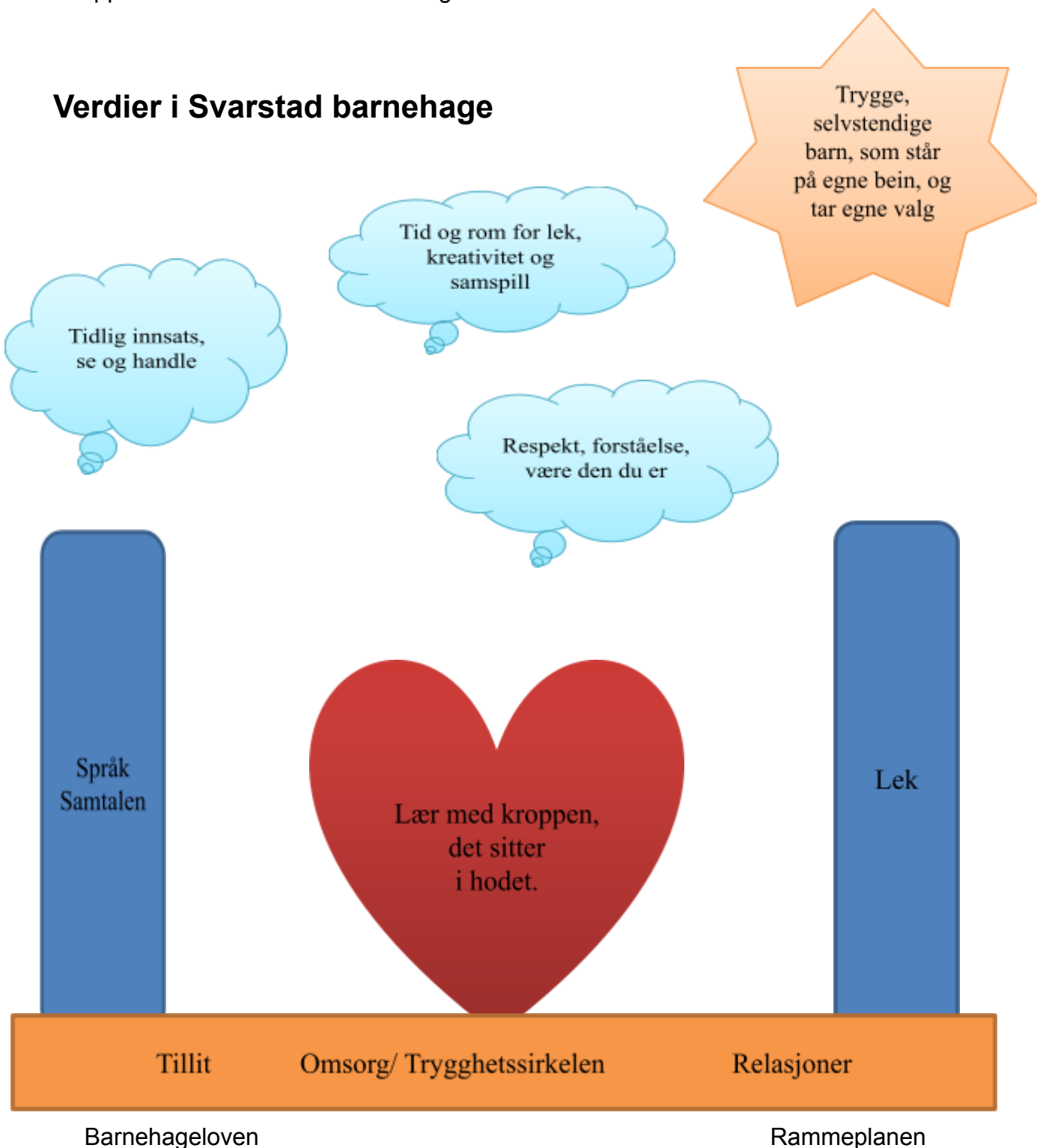
Ærlig i møte med barn, foreldre og samhandlingspartnere

Raus finne gode løsninger med barnet og deres familier - innad og på tvers

Engasjert i alle barn og deres familier

Vi opplever at våre verdier stemmer godt overens med Larvik kommunes verdier.

Verdier i Svarstad barnehage

Personalet

Ledestjernen trygge og selvstendige barn, som står på egne bein, og tar egne valg, kan kun nås ved hjelp av engasjerte og nære voksne. I bunnen må det ligge omsorg, tillit, trygghet og gode relasjoner. Vi bruker trygghetssirkelen som modell. Den ser på voksne som havner barna kan vende tilbake til. De minste barna er avhengig av mye nærhet med en voksen til å begynne med, så slipper de mer og mer opp etter hvert. Det er barnet selv som velger når det er klart for å frigjøre seg. I barnehagen skal barna møte voksne som ser det enkelte barnet, møter hver enkelt der man er, som legger til rette for lek og samspill, ut fra utvikling og interesser. Også de større barna har behov for trygge og støttende voksne som ser dem ut fra den de er.

Vi legger stor vekt på oppstart og tilknytning. Vi oppfordrer foreldre til å ta seg god tid. Komme på besøk og la barna bli kjent med oss, sammen med dem. Vi har lav terskel for å ringe, dersom et barn er lei seg.

Gjennom lek lærer barn. Her utvikles språket, her knyttes bånd, utvikles empati, og alt barna trenger for å bli trygge og selvstendige. Barnehagen må legge til rette for at leken får den tiden barna har behov for. Rom må også innby til ulike typer lek.

Det er viktig at barn møter voksne, som ser hvem de egentlig er, og hvorfor de handler som de gjør. Gode samtaler, både verbale og nonverbale, skaper tillit og gode relasjoner.

Voksne i Svarstad barnehage skal være

- **Modig**
  - Ta barna på alvor
  - Se, lytte og handle
  - Ta de vanskelige samtalene
  - Se hvert enkelt barn
  - Ta initiativ i barnas interesser
  - Ærlige og åpne
- **Engasjert**
  - Følge barns interesser
  - Være undrende og nysgjerrig sammen med barn
  - Være i aktivt samspill med barna
  - Legge opp til aktiviteter ut fra barnas interesser
  - Bruke egne ferdigheter i samspillet med barn
  - Vise oppriktig interesse for hvert enkelt barn
- **Romslig**
  - Varme og omsorgsfulle, tydelig og klare
  - Ha en plass for alle
  - Være fleksible

- **Humor og glede**

- Finne gleden i de små tingene
- Være positiv med hele kroppen
- Møte barn med et humoristisk blikk, og se gleden i det de gjør

I barnehagen vår skal det være godt å være barn. Alle skal føle seg sett og hørt. Tanken er at barna skal komme med en ide, «i dag skal jeg...», ikke «hva skal jeg gjøre i dag?». Å følge barnas initiativ på denne måten, krever voksne som er modige, engasjerte og romslige. De må også ha en god porsjon humor og glede for å klare å følge med på det barn er opptatt av. Ingen må ta seg selv høytidelig, og terskelen for lek og sprell må være lav. Barns humor er ofte ulik de voksnes, men ikke mindre viktig. Barn skal møte voksne som er med på deres tull og tøys, og som respekterer dem også på dette området.

For å kunne utvikle oss, er vi avhengige av tilbakemeldinger, og evaluering. Vi pirker til stadighet i hverandres praksis.

- Hvorfor gjorde du det?
- Hva tenkte du nå?
- Hvordan skal vi gå videre, hva trengs å jobbes mer med?
- Hva er egentlig barns beste? Osv.

Sentrale og viktige spørsmål som hjelper oss på veien i arbeidet med barna. Vi jobber etter LØFT prinsippet. Vi må tenke fremover og fokusere på det som er positivt. Ved å gjøre det får vi også mer tilbake.

Personalet er opptatt av å være i utvikling. Faglitteratur og gode diskusjoner, samt veiledning fra ulike hold, er med på å opprettholde dette.

Omsorg

Rammeplanen sier

- Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet
- Barnehagen skal gi barn mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre
- Alle barn skal oppleve å bli sett, forstått, respektert, og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna.
- Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.

Barna i Svarstad barnehage skal møte omsorgsfulle voksne i alle situasjoner, hver eneste dag. Omsorg vises gjennom nærhet, trygge og lydhøre voksne, som samtidig er tydelige og setter klare grenser. Hovedoppgaven til de voksne i barnehagen er omsorg. Barna skal føle trygghet og tillit, de skal merke at noen er der for dem, og ser dem for den de er. Gjennom omsorg kommer danning, som handler om å speile seg i andre. Hva har det jeg gjør, å si for de jeg er sammen med osv.

Omsorg, danning og oppdragelse, viktige begrep som henger godt sammen. Barnehagen og barnets hjem må ha et tett samarbeid. Sammen skal vi skape trygge rammer rundt hvert enkelt barn, og gjøre det robust, og klart, til å gå videre i verden.

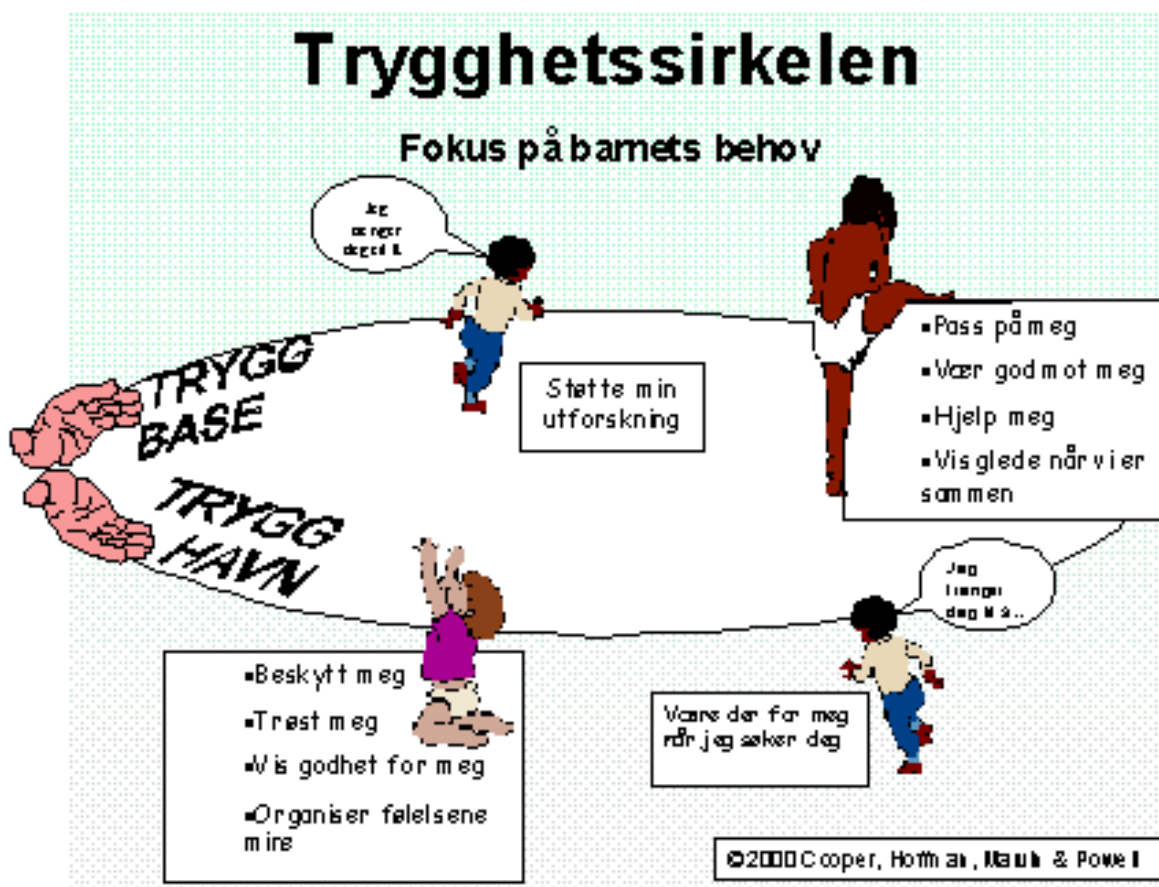
Trygghetssirkelen illustrerer dette. Barn må møtes der de er, og hjelpes til toppen av sirkelen. Noen dager kan være tøffe. Barna må møte voksne som har forståelse for det. Voksne som gir dem støtte og trøst, og hjelp til å komme videre.

De voksne skal være gode kontakter for barna. Hit kan barna komme for å lade, det vil si få nærhet, omsorg, bli sett og hørt. Dette gjelder ikke bare de minste. Av og til kan også 5 åringen trenge litt lading, dette kan være i form av et fang, en klem eller en god samtale, bli sett og hørt på en god måte. Voksne må til enhver tid gi barn den lading de har behov for, de må fange opp signaler, og være gode kontakter for alle barn. Det er viktig å tenke over, og være bevisst, hva som er barns signaler!

Grunnmuren i barnehagen må være omsorg, den skal være preget av trygge, varme og gode relasjoner. Barn må kjenne omsorg og trygghet for å kunne lære, dersom de er utrygge klarer ikke hjernen å suge til seg læring. I god omsorg ligger ikke bare det å være snill. Barn trenger hjelp til å regulere følelsene sine utenfra. Den voksne må aldri dømme barnas atferd, men de må se hvorfor barnet handler som det gjør, og deretter hjelpe dem videre. Dette krever voksne som er rolig og til stede. I omsorg ligger også grensesetting og tydelige, forutsigbare voksne, som handler likt.

Omsorg+læring=sant

Slik arbeider vi med omsorg

- Voksne har alltid et fang, en hjelpende hånd, et blikk, en god klem
- Voksne er til stede, ser og respekterer hvert enkelt barn
- Voksne setter barna i fokus, er mye på gulvet, har blikk- kontakt
- Voksne er opptatt av å gjøre rutinesituasjoner, måltid, stell og påkledning, til gode arenaer for kontakt og samtale
- Voksne har respekt for barns tanker og meninger
- Voksne går tilbake og reparerer, der det er nødvendig
- Voksne gir alle barna gode opplevelser i hverdagen
- Voksne ser på barna som selvstendige mennesker som lever hele liv, og gir dem omsorg deretter.

Tilknytning

Gjennom avhengighet blir man uavhengig! Små barn har behov for, og må få lov til, å være avhengig av nære voksne. Barna må møte voksne som gir dem den tiden de trenger. Gir dem omsorg og nærhet, og etter hvert, støtte til å løsrive seg, og finne egne veier når de er klare for det.

Tilknytning er det emosjonelle båndet som opprettes mellom barn og foreldre. Grunnmuren i barnets hjernestruktur tilknytning, og hva du lærer deg i løpet av de to første leveårene, vil prege deg resten av livet. Barnehageansatte har derfor verdens viktigste andreplass. Her møter barna voksne som de skal omgås daglig. Vår viktigste jobb er å bygge trygge unger. Alle barn må kjenne at de har minst en voksen som ser dem og forstår. De må oppleve blikkontakt, et godt fang og oppmuntrende ord. Omsorgen setter seg ikke bare i følelsene, men i hele kroppen, i læring og i konsentrasjon. Ved å gi barn god tilknytning, investerer vi i framtiden. Sammen med foreldre skal vi sørge for at ungene får det de trenger. Tilknytning er en av våre aller viktigste oppgaver.

I dagens samfunn er man opptatt av ytre verdier. Tilknytning handler om å se og bli sett, som den man er inne i seg. Hvert enkelt barn har krav på å bli møtt og sett som den unike personen de er, og alle skal få mulighet til å bli den beste utgaven av seg selv.

Oppstart

Nye barn, og foreldre, blir møtt av en kontaktperson. Denne personen er tilgjengelig og nær barnet så lenge barnet selv har behov for det. Barnegruppa blir delt inn i begynnelsen, slik at barnet kan bli kjent i mindre grupper. De "andre" voksne er tilstede, ser og anerkjenner, men trenger seg aldri på det nye barnet. Det er hele tiden barnet som bestemmer tempo. Hvor lenge foresatte er med, avhenger av hvert enkelt barn. Dersom man ser at barnet er veldig utrygt, er det viktig å gi det litt mer tid. Vi anbefaler korte dager den første tiden. Tett dialog mellom barnehage og hjem, er viktig for at tilknytningen skal bli best mulig.

Det er ikke bare i det første møtet med barnehagen vi må jobbe med tilknytning. I alle overganger, hver gang det kommer en ny voksen, må barnet få tid til å bli kjent og bygge relasjoner. Det er hele tiden barnet som skal knytte seg til den voksne, aldri omvendt. Den voksne må være passivt deltakende og vise barnet oppmerksomhet, og interesse, men aldri være pågående. Det er barnet som skal tilknytte seg den voksne og aldri omvendt.

Hvordan skaper voksne i Svarstad barnehage trygge unger?

- Barna blir møtt av nære, varme og omsorgsfulle voksne
- Alle barn har sin kontaktperson
- Oppstart blir avtalt med foreldre, slik at ikke alle nye begynner på samme dag
- Barna velger selv når de vil forlate den trygge havnen, som er barnets kontaktperson. Den voksne må alltid være klar for å ta imot barnet igjen når det søker trygghet.
- Ansatte har en åpen dialog med foreldre i oppstarten, terskelen for å ta kontakt om barnet er utrygg er lav
- Barna møter voksne som ser, lytter og ivaretar det enkelte barns interesser
- Barna møter voksne som gir dem respekt
- Barn blir tatt hensyn til ut fra den enkeltes behov og utviklingstrinn
- Barna møter voksne som er til stede med hele seg
- Barna møter voksne som har tid

“Bussen til byen”

Sosial kompetanse

Målsettinger fra barnehageloven

- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi
- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede, i lek og læring
- Barnehagen skal være et trygt sted for fellesskap og vennskap
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering.

Sosial kompetanse består av ulike sosiale ferdigheter, som det er helt vesentlig å mestre. Dette er for eksempel empati og rolletaking. Det er viktig at barna lærer at alt vi gjør, og hvordan vi er, virker inn på andre i en eller annen grad. Sosial kompetanse er ikke medfødt, men utvikles gjennom hele livet. Barna lærer hele tiden, i lek og samspill med andre mennesker. Det er viktig at det blir lagt til rette for gode arenaer der barn kan samhandle, både seg imellom, og med voksne. Det må også veksles på å være sammen to og to, og flere i gruppe. Gjennom møtet med andre lærer barna samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati og ansvarlighet.

Målsettinger for Svarstad barnehage

- Barna skal lære å gjenkjenne og etter hvert sette ord på egne og andres følelser
- Barna skal lære å ønske og hjelpe, inkludere, støtte, oppmuntre og respektere hverandre.
- Barna skal dele, hjelpe hverandre, sende mat, rydde etter seg
- Barna skal utsette egne ønsker og vente på tur
- Barna skal lære å lage kompromiss og finne løsninger sammen
- Barna skal kunne engasjere seg med andre, komme inn i lek og ta egne initiativ. De skal komme med egne ønsker og meninger og tåle å stå imot press.
- Barna skal kunne vite hvordan de tar kontakt, prate i grupper, tolke leke situasjonen og bidra til videreutvikling av leken.
- Barna skal kunne glede seg over egen og andres mestring

Metoder for å nå måla

- Gruppedeling, dele i små grupper
- Være deltakende i leken, veilede og tilføre elementer
- Observere og tilrettelegge for god lek
- Legge til rette for ulike lekemiljø
- Respektere leken og gi den tid og rom
- Være på barnas nivå, søk blikkontakt og innby til samtale
- Støtte og fremme barnas sosiale ferdigheter, både enkeltvis og i gruppe
- Være aktive og tydelige voksne, som skaper et varmt og inkluderende sosialt miljø
- Gi barna gode, følelsesmessige opplevelser
- Være anerkjennende og støttende, skape relasjoner som legger grunnlag for utvikling av sosial kompetanse.

Danning

Målsettinger fra barnehageloven

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek
- Barnehagen skal fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling

Danning er en livslang prosess, som legger grunnlaget for barnets allsidige utvikling. Det handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Utvikling av danning skjer i samspill med omgivelsene og de man er sammen med. Det er en forutsetning at barna blir møtt av engasjerte og anerkjennende voksne, for å oppnå danning gjennom omsorg, lek og læring. De voksne er barnas rollemodeller, og det er viktig at de ser hvert enkelt barn, og deres behov, til enhver tid.

Barnehagen har et viktig ansvar i forhold til barnas dannelsesprosess, det er i møte med andre man speiles, og danning oppstår. Samtidig må man huske på at oppdrageransvaret ligger hos foreldrene. Et nært samarbeid rundt barnet, er helt nødvendig.

Målsettinger for Svarstad barnehage

- Barna skal bli sett og hørt
- Barna skal møte engasjerte og tålmodige voksne, som er til stede
- Barna skal møte voksne som samtaler med dem, for å reflektere over egne handlemåter

Metoder for å nå måla

- Det skal være et godt foreldresamarbeid med rom for både ønsker og tilbakemeldinger
- Voksne skal møte barn og foreldre med respekt, anerkjennelse, og godt humør
- Voksne skal opptre som gode rollemodeller
- Voksne skal se hvert enkelt barn, og lytte til barns meninger
- Voksne skal være bevisst egen rolle, og opptre anerkjennende, romslige, engasjerte og tilstede.

Lek

Rammeplanen sier:

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes
- Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur
- Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.
- Barnehagen skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne
- Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Barnas lek har en verdi i seg selv. Den er indre motivert, lystbetont og frivillig, leken er et mål i seg selv! Gjennom leken uttrykker barna tanker og følelser, de knytter bånd og skaper tilhørighet. De utvikler seg ved å erfare, lærer empati og tilegner seg sosial kunnskap ved å være i samspill.

Det er viktig at alle voksne i barnehagen

- respekterer barnas lek
- ser på alle typer lek som like verdifull
- tilbyr plass til lek
- gir tid til lek
- har materialer til variert lek
- gir mulighet for å finne lekekamerater og opprette vennskap

Lek fremmer barnas utvikling på flere områder, både intellektuelt, fysisk, sosialt, emosjonelt og språklig. Her styrker og utvikler barna egen identitet og selvfølelse. De høster viktige opplevelser, får ulike erfaringer og masse glede og humor. Ved å late som om, går barna inn i en egen forestillingsverden. Utforskning og undring, samtaler om verden og fenomener i lek, gir dem kunnskap og innsikt på mange områder. Barna tar med seg opplevelser, inntrykk og følelser inn i lek, og bearbeider og utforsker.

Barnets interesse for andre er en kjerne i den sosiale utviklingen. Det begynner med kjente og kjære ansikter fra de er helt små. Smil og blikkontakt, samt gjenkjennelse og glede over å se kjente ansikter, er viktige deler av barns utvikling. Etter hvert som barna blir større begynner de å leke. Først alene, deretter ved siden av andre barn, parallellek. Sakte, men sikkert nærmer de seg andre barn, prøver ut og lærer av erfaringene sine. Ved to års alder begynner barna å late som om. En gryende rollelek er under utvikling.

Barn leker fordi det er gøy. Leken er indremotivert, og den er et mål i seg selv. Det er selve leken som er drivkraften, ikke resultatet.

Leken må få sin tid og sin plass i barnehagen. Det er viktig at de voksne er til stede og ser hvert barn, og hvor de er i sin lekeutvikling. De barna som av en eller annen grunn ikke kommer inn i lek, må hjelpes av en voksen til å videreutvikle

Svarstad barnehage

lekeferdighetene sine. Barna skal oppleve tilstedeværende voksne, som sikrer at de mestrer samspill, at alle barn er i lek relasjoner, og at de kjenner de ulike lekekodene. Samtidig skal barna oppleve følelsen av å kunne stikke seg bort, vekk fra omverden og inn i en privat leke sfære.

Barn skal ikke oppleve mobbing og utestenging, og det er de voksnes ansvar å sørge for at denne kulturen ikke får grobunn.

Vi ser på barnehagen som en trapp, der barna begynner på første trinn når de er helt små. Sakte, men sikkert klatrer de oppover trappa. De voksne må følge hvert enkelt barn underveis, og passe på at de blir sett akkurat der de er i sin lekeutvikling. Etter hvert blir de klare for større og større utfordringer, og da må både fysisk rom og materialer være tilgjengelig, og innbydende.

Det er viktig å legge til rette for gode lekemiljø i barnehagen. Rom må inspirere til ulike utfordringer, og ulik lek. Barna må få følelsen av å stikke seg litt vekk, være for seg selv, og ha gode hemmeligheter.

Vi jobber kontinuerlig med lekemiljøet. Hva vi vektlegger kommer an på barnegruppene og deres interesser og behov. Rom må innby til kreativitet og fantasi, og det må være nok "byggematerialer" til at barna kan lage mange ting verden aldri før har sett.

Barna må kunne

- kommunisere og ta andres perspektiv
- ulike forhandlingsteknikker
- skille mellom lek og virkelighet
- sette grenser for seg selv
- oppleve glede og humor

I Svarstad barnehage skal barna oppleve

- et inspirerende lekemiljø
- tilstedeværende voksne som ser og tilrettelegger
- tid og rom for lek og samspill
- respekt for aktiviteten
- egne ønsker som danner grunnlag for lek
- leken er her og nå, har sin atmosfære og er viktig for den som leker
- få felles opplevelser og referanserammer de kan ta med seg videre som utgangspunkt for lek
- gjøre bruk av erfaringer de tar med seg til barnehagen
- bli møtt av positiv respons på eget initiativ til aktiviteter
- voksne som legger til rette for barns medvirkning

Jeg har bare lekt.....

«Like viktig som det å få leke, er det å få være med og leke.»
-Det viktigste er å få leke, Margreta Øhman

Progresjonsplan, omsorg, danning, lek og læring

	1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
Omsorg	Gode møter og kjente avskjedsrutiner. Trygge og forutsigbare rammer Den voksne, som den trygge havn, er alltid i nærheten og til stede for barnet Individuelle behov blir forstått og stimulert	Barnet skal oppleve samspill Gryende vennskap skal respekteres og gis næring Barnet skal oppleve å kunne ta egne valg	Vennskap Mulighet til å uttrykke seg gjennom flere språk (estetiske fagområder) Oppleve følelsen av å høre til i en gruppe. Være en del av et fellesskap	Være med på ulike dagligdagse gjøremål Vise omsorg for de som er yngre
Danning	Bli sett, hørt og forstått av voksne som er kjente og nære	Skjønne hvordan det er å være en av mange Oppleve grensesetting	Være en del av et fellesskap Oppleve utvikling av god sosial kompetanse Andre ser meg, jeg ser andre Empati	Utteksle ideer Dele med hverandre Stille opp for hverandre
Lek	Trygge og kjente rom, med god plass til bevegelse. Se seg selv sammen med andre. Parallell-lek Samspill i borte-bø.	Små grupper, konsentrert lek Konstruksjonslek Begynnende late-som-om lek	Gode lekerom/ kroker/ mulighet til å stikke seg bort. Rollelek Imitasjonslek, late-som-om Symbollek Regellek og turtaking	Frihet under ansvar, barna får selv lov til å bestemme innhold og regler Oppleve følelsen av å være alene Få tid og rom til den dype rolleleken
Læring	Trygge rammer, med faste rutiner Stimulerende lekemiljø	Tilrettelagte aktiviteter ut fra barnas interesser Turer i skog og mark Valgfrihet, oppleve å være en del av planleggingen,	Videreføring	Videreføring og tilpasning

		samtidig introduseres for nye fenomener som stimulerer til lek Godt psykisk miljø, voksne som passer på og hjelper til i sosiale relasjoner. Faste voksne på de enkelte gruppene.		
Språk	Bøker lett tilgjengelig Samtale om bilder, ordsette det man ser Sette språk til alle aktiviteter Sang og musikk, rim og regler	Bøker lett tilgjengelig, variert utvalg Høytlesing/fortelling med konkrete Ulike måter å lese på Sette språk til alle aktiviteter Sang og musikk, rim og regler	Bøker lett tilgjengelig, variert utvalg Høytlesing Tull og tøys med språk Sang og musikk, rim og regler	Bøker lett tilgjengelig, variert utvalg Høytlesing Sammenheng mellom språk og skrift Lydbøker Tull og tøys med språk Ulike lyder Sang og musikk, rim og regler Bokstaver

Læring i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen skal gi barna et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Det er i lek barn lærer, og her bruker de hele kroppen i læreprosessen. Opplevelser, nye impulser, følelser, alt bearbeides i leken. Sosiale relasjoner bygges, man ser seg selv i andre og empatien bygges opp. Barna er avhengig av våkne voksne, som følger med, hjelper og tilrettelegger underveis. Samtidig er det viktig at de får lov til å ordne opp på egenhånd, oppleve å bli respektert, og ta ansvar for egne handlinger. Vi må møte barna der de er, og gi dem den hjelp og veiledning de trenger, slik at de til slutt å kan stå støtt på egne ben, og ta egne valg.

Progresjon i barnehagen betyr at alle barn i barnehagen skal utvikle seg, lære å oppleve framgang. I hvilket tempo det går, avhenger av det enkelte barnet. Det er de voksnes ansvar å fange opp, se og tilrettelegge.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier:

- Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.
- Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.
- Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet
- Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta

Planer er i første omgang til for voksnes hoder, men de skal alltid legges ut fra barns interesser, behov og utviklingstrinn. Hos de aller minste barna legges det stor vekt på arbeid med trygghet og relasjoner. Rom og aktiviteter utvikles i tråd med det barna er interessert i, og det legges stor vekt på fysisk lek, som er denne aldersgruppes favoritt. Klatring, kryping, borte – bø, under og over. De voksne er til enhver tid på gulvet, sammen med barna. Den voksne støtter opp, hjelper til å regulere barna, setter ord på begreper. Barnesamtaler kommer mer og mer, og barna skal kjenne at de voksne er til stede og respekterer deres ønsker og behov.

Etter som barna blir større, skjer barns medvirkning mer og mer gjennom barnesamtaler. Her kommer barnas ønsker fram, og sammen med voksne legges grunnlag for nye planer. I leken skal den voksne være nær, og hjelpe dem videre når de trenger det. Det er viktig at barna får prøve å løse konflikter på egenhånd, men like viktig er det at en voksen følger med og trår til om det er behov.

I Svarstad barnehage har barns medvirkning alltid hatt en høy stjerne. Barn skal lyttes til, og de skal tas på alvor. De skal lære at det er lov å si nei, men det skal gjøres på en ordentlig måte. Barns lek og aktivitet skal respekteres av både andre barn og voksne. Barna skal oppleve å ha støttende voksne, som hele tiden er der for dem, med et våkent blikk på det som rører seg.

Regler for lek dannes ofte underveis. Det er viktig å snakke med barna om hvordan man er mot hverandre, hvordan oppleves det å ikke få være med, hva vil det si å være en god venn osv. Gjennom samtaler, og erfaringer, vil barna sammen med voksne, kunne finne regler som er hensiktsmessige, og som ivaretar alle barna.

Uteliv

Rammeplanen sier:

- Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen
- Barna skal få erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.
- Barna skal få et mangfold av naturopplevelser, og oppleve naturen som arena for lek og læring.

Barna i Svarstad barnehage er mye ute. Flotte naturområder ligger åpne for oss rett utenfor døra, både innenfor, og rett utenfor portene. Det gjør noe med alle mennesker å komme ut og oppleve skog og mark, og de utfordringer og stemninger naturen har å by på. Ute blir barna enda bedre på å samarbeide, og empatien vokser fram. De viser hensyn både til hverandre og til naturen.

Rett innenfor skogen, ligger gapahuken vår. Den er en fast base for turer, og her er barna godt kjent, den er god å søke til på kalde og/ eller våte dager. Her er det oven til å fyre i, et lukket rom og masse god stemning.

Utenfor gapahuken har barna opparbeidet sitt eget lekemiljø, og planleggingen for dagens aktivitet, starter ofte før man forlater barnehagen. Ute kan man leke annerledes enn inne. Hele kroppen er i bruk, boltreplassen er stor og barna finner gode muligheter til å klatre og krype. Her finnes uendelige muligheter både for fantasi og opplevelse, og mestring av egne utfordringer. Forskning sier at naturen er den beste lekeplassen for barn nettopp på grunn av dette.

Konfliktene blir mindre ute, da det er færre ting å bli uenige om. Her er pinner og søle nok til alle, og aldri er rom for små.

For at barna skal bli kjent i nærmiljøet, går vi på tur. Det er viktig at barna blir kjent med Lardal som sitt hjemsted. Vi besøker blant annet skole, kirke, sykehjem og huldretopper.

Vi ønsker at barna i Svarstad barnehage skal

- oppleve samholdet rundt et bål
- finne glede i natur og uteliv
- kjenne på de ulike værtypene/ årstidene, se endringene i naturen
- ha respekt for dyr og insekter
- undre seg over alt som lever og gror
- oppleve elementene jord, luft, ild og vann
- mestre bruk av redskap som kniv og sag
- lære om skogens dyr
- kjenne igjen ulike planter og blomster
- kjenne igjen, og bruke, ulike nyttevekster som bær, frukt og sopp
- få en forståelse av at alt i naturen henger sammen
- gå turer i skog og mark, med matpakke og termos
- mestre lek med naturmaterialer
- bruke naturmaterialer til formingsaktivitet

Skolestartere

Rammeplan sier:

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning.
- Barna skal oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen
- Barnehagen skal legge til rette for at barna har erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.
- Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte på en god måte, og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.
- Barna skal bli kjent med hva som skjer i skolen og på skolefritidsordningen.

I Svarstad barnehage er det 12 skolestartere i år. Som rammeplanen sier, skal barnehagen, sammen med skolen, legge til rette for barns overgang til første klasse. Barna skal møte likhetstrekk og ulikheter mellom skole og barnehage. Vår oppgave blir å skape nysgjerrighet og tillit hos barna til denne overgangen.

Skolestarterne har sin egen avdeling. Dette er med på å understreke at de snart er på vei til neste utfordring, som er skolen. Samtidig skaper det et samhold i gruppa, de er skolestarterne, aller størst i barnehagen! Det er allikevel viktig at nærheten til de andre er stor, slik at vennskap bevares og videreutvikles.

Bokstaver, tall og mengder er populært. I tillegg, det å gjøre noe for de andre. Vi er en livsgledebarnehage, og i dette ligger at vi skal besøke sykehjemmet noen ganger i løpet av året. Det hører med noen tradisjoner med det å være skolestarter, de vet godt hva dette er. Julebord, tur med buss til pi-parken i Larvik, overnatting i barnehagen, er allerede ting de snakker om når de begynner i august.

Skolestarterne har to turdager i uka. Her vil det indirekte legges vekt på mye læring, både i forhold til matematikk og naturfag. Det er også et mål å få til små forskningsprosjekter, og ta med både insekter, rester etter dyr, og naturmaterialer inn for å studere nærmere.

I tillegg til utedager, benytter skolegruppa gymsalen og bassenget på skolen.

Barnehagen ligger sentrumsnært, og skolestarterne tar jevnlig turer opp til skolens uteområde. Her benytter de seg av fotballbane og lekeapparater. Gjennom året er de også på besøk på SFO, ca en ettermiddag i uka etter jul. Besøkene her gjør at barna blir kjent både med skolens områder, og de ansatte, og er med på å trygge overgangen til skolen.

Skolestarterne besøker Pi-parken i Larvik fire dager i høsthalvåret og fire dager i vårhalvåret. Her forsker de med ulike materialer, og det er veldig spennende. Skolestarterne blir fraktet med buss alle dager.

Skolestarterne i Svarstad barnehage skal

- kjenne at det de interesserer seg for blir sett og tatt på alvor
- ta faste turer i nærmiljøet
- kjenne gleden ved å gjøre noe for andre
- bli kjent med «skolske» aktiviteter, bokstaver, tall og mengder
- skape en gryende forståelse for skriftspråket
- bli kjent med de andre skolestarterne i kommunen
- besøke, og få et innblikk i sfo og skolehverdagen
- besøke pi-parken i Larvik
- julebord
- overnatte i barnehagen

Mat og kosthold

Rammeplanen sier:

- Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.
- Barna skal få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra råvarer til måltid

Måltidet er, og skal være, gode samlingspunkt i løpet av dagen. Her skal store og små samles rundt et bord, og forutsetningene for gode samtaler skal ligge til rette. Det er viktig at måltidet skal preges av ro og harmoni.

Helsedirektoratet gir oss retningslinjer for mat og måltider i barnehagen. Dette vil være førende for vårt syn på kosthold. Vi har et medansvar for at barna får i seg sunn og næringsrik mat, som igjen har positive effekter i forhold til helse, læring og utvikling.

Vi har i tillegg fokus på mat fra natur og nærmiljø. Barna skal være med på prosessen å hente råvarer og tilberede ferdige produkter. De skal vite hva maten de spiser er laget av, hva vi får fra de ulike husdyra, fra jordene osv. En god porsjon kultur og tradisjon kommer gratis gjennom mat og matproduksjon.

Målsettinger for Svarstad barnehage

- Barna skal lære sammenhengen mellom god hygiene og mat
- Barna skal oppleve måltidet som en god stund for samtale og læring
- Barna skal vite at skogen, jordene, vann og elver er matkilder
- Barna skal få smake bær, frukt og grønnsaker fra nærområdet
- Barna skal vite at det er sammenheng mellom råvarer og de ferdige produktene vi har på bordet

Metoder for å oppnå måla

- Barna spiser i små grupper i ulike rom
- Maten er delikat presentert i et variert utvalg
- Personalet sørger for et godt sosialt miljø, preget av ro og inkludering
- Måltidet skal bære preg av god hygiene både i form av håndvask og påsmøring
- Personalet deltar aktivt i måltidet og spiser sammen med barna
- Personalet inviterer til gode samtaler

Digital kompetanse

Rammeplanen sier:

«barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring»

Lek er hovedaktiviteten i barnehagen, og det skal den alltid være. Gjennom leken lærer barna å bli kjent med seg selv og andre.

En viktig del av det å bygge et positivt selv bilde, er å se seg selv i gode situasjoner. Dette får vi hjelp til med bilder og i korte filmsnutter. Her har vi god hjelp av digitale verktøy. Vi tar bilder, lager film og barna kan se både på ipader, eller på store skjermer.

- Sammen med barna kan man lage bøker og bildemontasjer, en viktig og nyttig del av språktrening og tekstsaking.
- Film er spennende, og viser hverdagen vår på en helt annen måte enn bilder. Barn ser seg selv i ulike settinger sammen med andre, og selvbildet styrkes.
- Ipad er et fantastisk oppslagsverk. Sammen med barna kan man gå fra det ene til det andre, og studere på en helt annen måte enn i bøker. Allikevel er det aldri en erstatning for høytlesning, men et tillegg til.
- Koding er også en morsom lek som hjelper barn til en viktig forståelse innen den digitale verden. Koding kan både foregå via en app på ipad, eller det kan være i form av lek ute på avdelingen.
- Dans og musikk går inn i barnehagen som en av hovedaktivitetene. Også her er ipad kilde til ulik musikk, i alle mulige sjangere.

Det er i første omgang slik vi bruker digitale verktøy i Svarstad barnehage. Som alt annet skal også denne kunnskapen lekes inn, i en nær relasjon mellom voksne og barn.

Appene book creator og imovie blir brukt når barn og voksne sammen lager bøker og filmer om ting de opplever i barnehagehverdagen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Rammeplanen sier:

- Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Planlegging skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.
- Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.
- Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet.
- Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.
- Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i.
- Dokumentasjon synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i rammeplan og barnehageloven.

Planlegging i barnehagen er i første rekke for de voksne. For at barna skal få best mulig utbytte av tiden, må dagene struktureres. Planer lages ut fra barnas interesser og behov, i tråd med rammeplanen, lov om barnehager. Barnehagens årsplan revideres hvert år og er i samsvar med Rammeplan for barnehager. Årsplan fungerer som vårt arbeidsdokument i det daglige arbeidet.

Det er viktig at planer legges ut fra barnas interesser, alder og utviklingstrinn. De skal også ha stort rom for fleksibilitet og spontanitet. Barnehagen er en organisasjon i bevegelse, det må også planene være.

Planer og aktiviteter blir tatt opp for vurdering ukentlig. Hva fungerte, hva fungerte ikke, og hvorfor. Kommunikasjon er en av våre viktigste vurderingsformer. Kun ved å snakke sammen kan vi bli bedre! Voksnes oppførsel, måte å handle, snakke og reagere på er helt vesentlig.

De voksne er rollemodellene i barnehagen. Vi må hele tiden evaluere oss selv, og hverandre. Ærlighet og tydelighet er viktige faktorer som hjelper oss på veien. To ganger i året evaluerer vi hele barnehagen som helhet. Hvordan kan vi sammen gjøre Svarstad barnehage til et enda bedre sted å være? Hva har vi fått til, hva har vi ikke fått gjort.

Evalueringsarbeidet må også knyttes opp mot barnas hjem og foreldrene. Barna lever hele liv, og alt som skjer rundt dem har betydning. Vi er avhengige av god kommunikasjon med foreldre, slik at vi kan bli enige om hvordan vi skal jobbe, hjemme og i barnehagen, til det beste for hvert enkelt barn.

Når det kommer til dokumentasjon tar vi mye bilder som blir hengt opp i barnehagen. Bildene er til stor glede for små og store, og fører til gode samtaler mellom barn og voksne. Ting barna lager blir også hengt opp og stilt ut. Barna har stor glede av å se at ting de produsere blir verdsatt, og vist fram på en respektfull måte.

Alle avdelinger har lukkede grupper på FB, der små glimt fra hverdagen legges ut.

Det har kommet en app til foresatte fra visma, «min barnehage». Her deles informasjon om fravær, og meldinger mellom barnehage og hjem.

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjerer, fotgjengere og, etter hvert, syklist.

Barnehagene i Larvik gjennomfører trafikkopplæring i henhold til Rammeplan for opplæring i barnehagene, og benytter materiale fra Barnas trafikkklubb i arbeidet.

<https://www.barnastrafikkklubb.no/barnehage/arshjulet/> [Trygg trafikk](#)

Barnehagen har en mobilitetsplan som beskriver hvordan barnehagen, skole og familiesenter skal legge til rette for en mer miljø og helsevennlig transport og få til en endring i reisevaner. Vår mobilitetsplan tar også for seg våre mål for trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes.
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes.
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen.
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig.
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur.
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner.
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks.

Foreldresamarbeid

Rammeplanen sier:

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene.
- Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål.

Vi er opptatt av å videreutvikle foreldresamarbeidet! Vi ønsker et foreldresamarbeid som er preget av åpenhet og respekt.

Målet er at personalet og foreldre hele tiden jobber sammen for de beste løsningene for hvert enkelt barn.

Det finnes mange arenaer hvor vi møtes, noen formelle og noen uformelle;

- Daglig kontakt i hente/ bringe situasjon
- Foreldremøter
- Foreldrearrangementer
- Foreldresamtaler
- Ansvarsgruppemøter
- Samarbeidsutvalg

Barnehagen har en unik arena for kontakt med barnets hjem i hente- og bringe situasjonen. Her møtes vi to ganger hver dag! Håpet er at vi i fellesskap kan prioritere dette treffpunktet.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg. Minimum to representanter velges hvert år på høstens foreldremøte. Det er ønskelig at det er to varamedlemmer, som også møter på SU-møtene. Saksliste til møtene blir sendt ut til alle foreldre, slik at de kan melde inn eventuelle saker. Det blir i etterkant sendt ut referat. Den viktigste oppgaven til SU er å sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. I samarbeidsutvalget sitter i tillegg til foreldre, to representanter fra de ansatte, samt styrer.

Samarbeidsutvalget skal godkjenne årsplanen før den sendes ut.

SU Svarstad barnehage 2021/2022

Samarbeidsutvalget, SU, er et utvalg satt sammen av foreldre og personalet. Her kan man ta opp ting man tenker bør gjøres annerledes, mer/ mindre av osv. SU er foreldrenes talerør inn i barnehagen. I tillegg har SU i oppgave å lese, og godkjenne årsplan.

Vedtektene for barnehagene i Larvik kommune beskriver sammensetningen av SU slik;

2 representanter oppnevnt av de ansatte

2 representanter valgt av foreldrerådet.

Su skal gå gjennom, og godkjenne årsplan før den deles ut hvert år.

For barnehageåret 2020/21 ser utvalget slik ut:

Janne Bergstå

Ida Husjord

Hege Kristin Tveiten

Tati S. Ulleberg

Foreldrerådet (leder)

Foreldrerådet

Ansatt

Ansatt

Trivselskomite

Etter ønske fra foreldre ble det på foreldremøte opprettet en trivselskomite. Målet for denne gruppen er å legge til rette for sosiale arrangement utenfor barnehagetiden.

Eksempler som kom opp var:

- Halloweendisco
- Dugnad med barn
- Påskeeggjakt

De som ble valgt inn i komiteen er:

Anette Cristensen

Ragnhild Carlsson

Andre samarbeidspartnere

Styrvoll og Hem barnehage

Alle barnehagene i Lardal samarbeider. Vi tror på et mangfold, og at vi kan hjelpe hverandre til å utvikle oss. Barnehagene arrangerer flere treff for alle skolestarterne i løpet av året.

Lardal skole

Barnehagen samarbeider med skolen i overgangen barnehage skole. I Løpet av høst og vår er barna på ukentlige besøk på sfo. Skolestarterne benytter skolens gymsal, og de leker av og til på skolens uteområde.

Det avholdes overgangsmøter i høst og vårhalvåret.

Barnevernstjenesten

Alle ansatte i barnehagen er etter barnehageloven pålagt meldeplikt og opplysningsplikt, uten hinder av taushetsplikt, overfor barnevernet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet eller det foreligger andre former for omsorgssvikt. Barnehageplass er et benyttet tiltak fra barneverntjenesten. Vi samarbeider der barn og/eller voksne trenger ekstra hjelp.

Helsestasjonen

Vi tar gjensidig kontakt med hverandre for å utveksle informasjon når det er aktuelt og foreldrene er informert. De kan også være inne i bildet ved søknad om barnehageplass. Helsestasjonen er sentral i kartlegging av barns språk. Helsestasjonen samarbeider med barnehagen i utføring av fireårskontroll.

Pedagogisk, psykologisk tjeneste, PPT

PPT gir oss faglig assistanse når vi trenger det i arbeidet i barnehagen. Foreldre vil alltid bli informert, og må skrive under på samtykke om å melde sitt barn opp til ppt. PPT utarbeider en sakkyndig vurdering og ut fra det som kommer frem i utredningen av barnet, fattes enkeltvedtak, som det jobbes opp mot i barnehagen. Det skrives rapporter på arbeidet hvert halvår, og foreldrene får fortløpende informasjon om hva det blir jobbet med. Dette er i tråd med barnehagelovens §19a, barns rett til spesialpedagogisk hjelp.

Barnehagen kan til enhver tid ta kontakt med PPT for veiledning ved behov.

Generelle opplysninger

Besøksadresse: Svarstad barnehage, Karen Sogns vei 16

Telefon: 331 52 921 Barnehagen
924 55 471 Anne
468 65 629 Huldretussene
989 05 901 Rotraslerne
969 46 244 Mosetussene
469 46 205 Skolestartere

Web adr: www.larvik.kommune.no

E – post: anne.tjentland.sjulstad@larvik.kommune.no

Eier: Barnehagen eies og drives av Larvik kommune

Formål: Barnehagen drives i samsvar med «Lov om barnehager» og de, av departementet, til enhver tid fastsatte forskrifter og retningslinjer.

Åpningstid: 06.45-17.00
Barnehagen er stengt de 2 siste ukene i juli. Julaften, Nyttårsaften og onsdag i påskeuken stenger barnehagen klokka 12.00.

Priser: 1.938,- pr mnd for 27 t/u, 3 dager
2.584,- pr mnd for 41 t/u, 4 dager
3.230,- pr mnd for 51 t/u, 5 dager

Det betales for 11 måneder pr. år. (Juli er betalingsfri)
Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr. 2 og 50 % for øvrige søsken. Friplass kan innvilges på økonomisk grunnlag. Det tas forbehold om at kommunestyret kan foreta prisjusteringer i løpet av barnehageåret.

Kostpenger: 216,- pr mnd for 27 t/u, 3 dager
288,- pr mnd for 36 t/u, 4 dager
360,- pr mnd for 41 t/u, 5 dager

Praktiske opplysninger

Planleggingsdager og andre merkedager:

Dato		Klokkeslett
10.09.2021	Planleggingsdag	
22.09.2021	Foreldremøte	18.00-20.00
26.11.2021	Planleggingsdag	
21.12.2021	Julefrokost	07.30-.....
03.01.2022	Planleggingsdag	
05.04.2022	Påskefrokost	07.30-.....
26.05.2022	Planleggingsdag	
17.06.2022	Planleggingsdag	
15.06.2022	Sommerfest	17.30-19.30

Barnehagen har fem planleggingsdager i løpet av barnehageåret, barnehagen er da stengt.

Taushetsplikt

Personalet har taushetsplikt når det gjelder opplysninger angående arbeidet vårt her i barnehagen. Taushetsplikt iht. barnehageloven § 20. Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidsforholdet er avsluttet.

Sykdom/fravær

Syke barn skal være hjemme. En god regel: «Kan barnet være ute, kan det være i barnehagen». Ved tvil – kontakt oss.

Vi oppfordrer til å følge helsedirektoratets anbefalinger om å holde barnet hjemme i 48 timer etter omgangssyke. Dette for å unngå smitte til andre, og eventuelle epidemier. Gi oss alltid beskjed når barna ikke kommer i barnehagen, enten det gjelder sykdom eller annet fravær.

Medisinering

Trenger barnet medisiner i barnehagen skal foreldre fylle ut et eget skjema som beskriver hvilke medisiner og doser som skal gis. Foresatte skriver også under på at de samtykker i at personalet kan gi barnet medisin. Det er foreldrenes plikt å veilede personalet dersom spesielle medisiner og utstyr skal brukes.

Kjernetid

Vi har kjernetid fra 10.00 – 14.00. Det betyr at vi oppholder oss på barnehagens område fram til 10.00 og etter 14.00, dersom ingen annen beskjed blir gitt. Det betyr også at foreldre må gi beskjed om barna kommer etter 10.00 eller skal hentes før 14.00.

Matordning

Barnehagen serverer all mat, og fokuserer på et variert og sunt kosthold med utgangspunkt i helsedirektoratets anbefalinger

Barn i bil og Taxi

Foreldre underskriver på om barnet kan delta eller ikke. Vi har bilputer i barnehagen.

Bading

Vi er ukentlig i svømmehallen med de eldste barna (4 og 5 åringene). Bading skjer i kontrollerte former og personalet har godkjent livredningskurs. Foreldre underskriver på om barnet kan delta eller ikke.

Fotografering/ video

Dersom personalet, studenter og foreldre ønsker å fotografere eller gjøre videoopptak i barnehagen, må egne retningslinjer følges. Foreldre underskriver på om barnet kan delta eller ikke.

Internett

Barnehagen har egne sider på www.larvik.kommune.no Vi ønsker å utvikle vår kommunikasjon og informasjon via internett. Kom gjerne med innspill!

Helseerklæring

Barnehagen er pålagt å innhente opplysninger om barnas helse gjennom Lov om barnehager § 25. Dette gjøres på eget skjema som fylles ut før oppstart.

Foreldresamtaler

Det gjennomføres to foreldresamtaler i året – høst og vår. Høstens samtale er obligatorisk. Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker samtaler utover dette.

Info på e-post

Det sendes ut informasjon ut til foreldre via e-post. Vi vil sende ut nyhetsbrev og annen informasjon. Pass på og oppdater din e-postadresse hos Anne;

anne.tjentland.sjulstad@larvik.kommune.no

Årsplanen er lest og godkjent av samarbeidsutvalget i Svarstad barnehage

**Larvik
kommune**

Svarstad barnehage